Nr. 26. Poznań, dnia 9 grudnia 1926 Rok II.

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

BEZPŁATNY DODATEK DO NR. 49 „RYNKU METALOWEGO I MASZYNOWEGO"

Wyższe studja radjotechniczne na Politechnice Warszawskiej.

Z kół Czytelników naszych zapytywano nas już częściej o możność studjów wyższych w dziedzinie radjotechniki, jak bowiem ogólnie wiadomo, w czasokresie przedwojennym, ani w Politechnice Warszawskiej, ani też Lwowskiej, nie mieliśmy specjalnych wydziałów elektrotechnicznych. Elektrotechnikę wykładano wówczas tylko jako przedmiot pomocniczy na wydziałach mechanicznych. Szerokie jednak zastosowanie telegrafu bezdrutowego w wojnie światowej stało się silnym bodźcem do rozwoju tej dziedziny i wyłoniła się równocześnie z tem konieczność uwzględnienia jej przy nauczaniu elektrotechniki we wszystkich technikę wykładających zakładach naukowych.

Zatem i w Polsce na Politechnice Warszawskiej oraz Lwowskiej posiadamy dziś Wydziały Elektrotechniczne, do których włączono zarazem plan nauki z zakresu radjotelegrafji i radjofonji. Na temat wprowadzenia i rozwoju tegoż Wydziału na Politechnice Warszawskiej rozwodzi się w „Przeglądzie Elektrotechnicznym" prof. elektrotechniki p. Mieczysław Pożaryski, który pisze co następuje:

Po odzyskaniu niepodległości Polską Politechnikę Warszawską otworzono w roku 1915, były to jeszcze czasy wojenne i tok nauk nie postępował systematyczine z roku na rok, nieuniknione były przerwy. Całokształt wykładów na wszystkich kursach zorganizowany został dopiero po wojnie bolszewickiej 1920/21 roku.

Wtedy zdecydowano wprowadzić wykład ogólny „Zasad techniki prądów szybkozmiennych", w ilości 2 godz. tygodniowo w ciągu jednego semestru na IV-ym roku studjów.

Wykład ten obejmował zasady teoretyczne i ogólne wiadomości o urządzeniach z dziedziny zastosowania prądów szybkozmiennych.

Słuchanie wykładów i zdanie egzaminu z treści przesłuchanego przedmiotu nie mogło oczywiście wystarczyć dla praktycznego przygotowania studenta, więc niezwłocznie pomyślano również o zorganizowaniu zajęć praktycznych w laboratorjum.

Pierwszy plan zadań praktycznych w pracowni prądów szybkozmiennych obejmował 9 zadań:

1. Badanie obwodu średniej częstotliwości.
2. Badanie detektorów.
3. Badanie lampy katodowej trójelektrodowej.
4. Badanie obwodu drgań z iskiernikiem.
5. Pomiar małych pojemności.
6. Pomiary falomierzem.
7. Badanie lampy katodowej jako amplikatora.
8. Badanie lampy katodowej jako generatora.
9. Badanie anteny otwartej.

Wyniki pomiarów studenci szczegółowo opracowywali i składali kierownikowi do oceny.

W roku akademickim 1922/23 Rada Wydziału postanowiła umożliwić studentom rozszerzenie wiadomości z dziedziny telekomunikacji i w związku z tem dla specjalizujących się w tej dziedzinie wprowadzono wykłady o lampach katodowych w ciągu 2 godzin tygodniowo w VIII semestrze. Wykład ten zawierał podstawy teoretycznego ustroju lamp katodowych, szczegóły budowy oraz zastosowanie. Pozatem dla specjalistów wprowadzono również uzupełniające ćwiczenia laboratoryjne:

1. Badanie lampy dwusiatkowej.
2. Badanie stacji lampowej.
3. Badanie anteny ramowej.

W roku akademickim 1923/24 wykład zasad techniki prądów szybkozmiennych został ograniczony do podstaw teoretycznych, a część praktyczną przeniesiono do wykładu nieobowiązkowego, 1 godzinę na tydzień w semestrze VIII.

Technikę lamp katodowych wykładano jak w roku poprzednim, w ciągu 2 godzin na VIII semestrze.

W następnym roku 1924/25 wprowadzono specjalizację na szeroką skalę, dzieląc specjalizujących się w telekomunikacji na specjalistów telegrafji i telefonji drutowej i radjotechników. Dla radjotechników urządzono specjalne wykłady radjotechniki, łącznie z lampami katodowemi w ciągu 3 godzin tygodniowych rocznych w semestrze VII i VIII, a zarazem rozszerzono zakres zadań laboratoryjnych.

Liczbę godzin wykładów zasad techniki prądów szybkozmiennych powiększono do 3 godzin tygodniowo i wprowadzono z tego przedmiotu dla specjalistów ćwiczenia rachunkowe.

Radjotechnika jednak tak szybko przenika w dziedzinę telekomunikacji i zespala się z telegrafją i telefonją drutową, że wkrótce spostrzeżono niewłaściwość podziału studentów na dwie grupy: prądów słabych i radjotechniki, tak, że już w roku akademickim 1925/26 nieco zmniejszono liczbę godzin wykładowych i zalecono wszystkim studentom, specjalizującym się w telekomunikacji studjowanie telegrafji, telefonji i sygnalizacji drutowej i bezdrutowej w równej mierze.

Obecny plan wykładów i ćwiczeń.

Ułożony obecnie plan wykładów i ćwiczeń według powyższej zasady należy uważać za ustalony na szereg lat.

Według tego planu przedmioty radjotechniczne obejmują 7 godzin tygodniowo wykładów semestralnych i 3 godziny tygodniowo rocznych ćwiczeń laboratoryjnych oraz 1 godzinę tygodniowo ćwiczeń rachunkowych w ciągu semestru.

Wykład zasad techniki prądów szybkozmiennych prowadzony jest w ciągu 2 godzin tygodniowo w semestrze VII. Egzamin z tego przedmiotu obowiązuje wszystkich studentów Wydziału Elektrycznego. Dla specjalistów są jeszcze ćwiczenia rachunkowe na poszczególne tematy objęte wykładem.

Dla specjalizujących się w telekomunikacji wykładana jest radjotechnika przez 2 godziny tygodniowo w semestrze VII i 3 godziny tygodniowo w semestrze VIII.

Na treść tego wykładu składa się szczegółowy opis budowy i własności lamp katodowych, anten, generatorów prądów szybkozmiennych oraz całych urządzeń radjotelegraficznych i radjotelefonicznych. Obok wykładów prowadzone są z ważniejszych działów ćwiczenia rachunkowe.

Prace doświadczalne w laboratorjum mamy osobno dla niespecjalistów i osobno dla specjalistów.

Dla niespecjalistów prowadzi się nieobowiązkowy wykład w ciągu 1 godziny tygodn. semestralnej w semestrze VIII, zawierający historyczny zarys radjotechniki.

Pracownia radjotechniczna Politechniki Warszawskiej powstała głównie przy pomocy Wojskowego Zakładu Badań Wydziału Wojsk Łączności. Początkowo posługiwała się wyłącznie sprzętem wojskowym, z rozwojem prac studenckich wypadło nabyć trochę przyrządów pomocniczych własnych, tak, że obecnie inwentarz własny pracowni wynosi już 128 numerów. W roku akademickim 1925/26 Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów zakupiła pewną ilość przyrządów, głównie pomiarowych, 38 numerów inwentarza i wypożyczyła na czas nieograniczony pracowni politechnicznej. Naogół jednak zasoby pracowni są bardzo skromne i bez pomocy wojskowego Zakładu Badań nie wszystkie prace mogłyby być wykonywane.

W ciągu 6 lat od 1920/21 do 1925/26 prace w laboratorjum prądów szybkozmiennych przerobiło 157 studentów, w laboratorjum radjotechnicznem dla specjalizujących się — 19 studentów.

Liczba studentów, pracujących w laboratorjach w poszczególnych latach przedstawiała się, jak następuje:

Rok	Laboratorjum prąd. szybkozm. (ogólne.)	Laboratorjum radjotech. (dla specj.)
1920/21	19	
1921/22	18	4
1922/23	16	
1923/24	29	3
1924/25	27	5
1925/26	48	7

Działalność pracowni nie ogranicza się obsługiwaniem ćwiczeń studenckich według podanego wyżej programu. W pracowni wykonano już cztery prace dyplomowe o charakterze badawczym: 1. Badanie porównawcze lamp katodowych. 2. Badanie anten ramowych. 3. Badanie generatorów lampowych. 4. Badanie amplikatora transformatorowego małej częstotliwości.

Pozatem prowadzone są próby z falami krótkiemi.

Chcąc utrzymać związek z przemysłem polskim w dziedzinie radjotechniki, pracownia zajmuje się również próbami i ekspertyzami całych radjoaparatów i ich części. Szereg prac w tej dziedzinie, jak to: badanie kondensatorów stałych, mostków do pomiaru pojemności, mostku do pomiarów stałych lampy katodowej, odbiorników, lamp katodowych, ogniw itp., już wykonano.

Część teoretyczną i historyczną objął prof. elektrotechniki ogólnej Mieczysław Pożaryski. Część zaś praktyczną współczesnej radjotechniki kpt. inż. Janusz Groszkowski, obowiązki asystenta pełni kpt. inż. A. Krzyczkowski.

Plany na przyszłość. Kierownictwo pracowni radjotechnicznej krząta się około zdobycia środków na uzupełnienie sprzętu niezbędnego i około rozszerzenia lokalu, który obecnie składa się zaledwie z dwóch niewielkich pokojów.

Działalność swoją pracownia zamierza rozszerzyć przedewszystkiem w dziedzinie prac badawczych i ekspertyz, pozatem przewiduje się uzupełnienie i urozmaicenie pokazów wykładowych.

W planach projektowanego nowego gmachu elektrotechniki dla pracowni radjotechnicznej przewidziane są obszerne pomieszczenia, które umożliwią rozwinięcie działalności na szeroką skalę.

Z rozwojem i planem nauki w tej dziedzinie na Politechnice Lwowskiej zapoznamy Czytelników w następnym numerze pisma naszego.

Elektryfikacja Polski.

Dyr. Związku Elektrowni Polskich, p. Kuźnicki w jednym z wywiadów kreśli uwagi o stanie elektryfikacji w Polsce, jak również o potrzebach w tym kierunku. Ze względu na to zagadnienie, którego rozwiązanie posiadać będzie dodatnie skutki nawewnątrz kraju, podajemy w streszczeniu opinje miarodajne:

Zużycie elektryczności jest w Polsce minimalne: obliczane jest ono na 22—24 kilowat — godziny w stosunku rocznym na 1 mieszkańca. Tymczasem w Szwecji wynosi 400, Szwajcarji — 750, Francji — 180. Pod względem zużycia elektryczności zajmujemy przedostatnie miejsce w Europie. W stosunku do poziomu cen innych produktów w Polsce cena prądu naogół jest niska. Taryf pobieranych formalnie przez elektrownie w War-

szawie i w Poznaniu, nie da się porównać bez wyjaśnienia, jakie ciężary podatkowe i socjalne ponoszą te zakłady. Przedewszystkiem elektrownia warszawska pobiera 73 gr., gdyż 8 groszy idzie na specjalny, istniejący tylko w Warszawie, podatek miejski. Zważyć należy, że elektrownia poznańska, jako przestarzała, przeznaczona jest na zniszczenie więc nie wprowadza renowacji, nie jest nawet ubezpieczona. Natomiast elektrownia krakowska, należąca do miasta, niepłacąca ani podatku obrotowego, ani dochodowego, nie jest w stanie związać końca z końcem przy cenie 55 gr. i 75 gr. za kilowatgodzinę i domaga się pozwolenia na podwyższenie tej ceny.

Stan elektryfikacji u nas przedstawia się w sposób następujący:

Min. Robót Publicznych opracowuje dopiero statystykę; można tylko powiedzieć, że zachodnia część kraju jest naogół zelektryfikowana; wschodnia była elektryfikowana podczas wojny przez okupantów prowizorycznie; te prymitywne urządzenia nie wszędzie przetrwały do chwili obecnej.

Nasz przemysł elektryczny był o tyle w gorszem położeniu, niż inne gałęzie przemysłu, że w okresie inflacji nietylko się nie rozbudował, lecz przeciwnie był narażony na poważne straty, jako bowiem przemysł koncesjonowany, nie mógł waloryzować przewidzianych w umowach koncesyjnych opłat za prąd. Dopiero po ustabilizowaniu się waluty w r. 1924 dla przemysłu naszego przyszły lepsze czasy, to też rok 1925 był rokiem inwestycji w przemyśle elektrycznym. Obecnie jednak znowu jest gorzej, gdyż koszty wzrosły, a taryfy za prąd pozostały te same.

Co do sprawy elektryfikacji, to powstało konsorcjum banków amerykańskich, które pragnie elektryfikować zachodnią część Polski. Rokowania trwają już 2 i pół lat, Amerykanie bowiem domagają się monopolu elektrycznego, a monopol taki miałby wpływ wielki na zdolność konkurencyjną przemysłu naszego; sprawa więc nasuwa wiele zastrzeżeń i dlatego rokowania bardzo powoli posuwają się naprzód. Obecnie jednak, jak się zdaje, są one bliższe końca niż przed rokiem. Pomyślnego zakończenia rokowań należałoby jaknajbardziej sobie życzyć.

Zużycie prądu u nas wzrasta, ale powoli o 5 do 15 proc. rocznie. Tymczasem zagranicą wzrasta ono w tempie zawrotnem: we Włoszech np. zużyto na oświetlenie: w r. 1895 — 10 milj. kilowat godzin, a w r. 1925 — 590 miljonów. Życzyćby należało, by w tem samem tempie elektryfikowała się i Polska.

GRYZY
„INVENTIA"
są najlepsze!

Inventia

3064 (2)

FABRYKA MASZYN PRECYZYJNYCH
<INVENTIA>

POZNAŃ - UL. ŁAZARSKA 6 - TEL. 60-36

3240

POMPY ODŚRODKOWE

dla każdego rodzaju cieczy i każdą wydajność dostarcza:

Fabryka maszyn górniczych, Katowice-Załęże

Fabryka Narzędzi Stolarskich

A. Wardziński

Telef. 54 **Nakło** nad Notecią Telef. 54

Adres telegr.: Wardziński Nakło

wykonuje narzędzia i warsztaty dla stolarzy, bednarzy, kołodziei, cieśli i wogóle dla przemysłu drzewnego

Dostawa natychmiastowa po niskich cenach

3853

POMORSKA SKŁADNICA SUROWCÓW
T. CZACHOWSKI
w TORUNIU
ul. Czerwona Droga.
Telef. 806

Zakup:
żelaza starego, metali, kości, szmat, papieru, stłuczek szklanych i p.

Sprzedaż:
żelaza sztab., blach, bednarki i podków

Zamiana:
żelaza starego na żelazo nowe i użytkowe

Specjalność: Demontaż i zużytkowanie starych urządzeń fabrycznych.

Hurt Detal

ZAMKI I OKUCIA
BUDOWLANE I MEBLOWE

wykonuje

TORUŃSKA
FABRYKA ZAMKÓW J. Broda
TORUŃ, UL. KOSZAROWA 11-13. TELEFON 1441
Adres telegraficzny: „BRODABIURO" 42

Tow. Akcyjne

PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO
w POLSCE

2984

Radomsko

Adres telegraf.: „Metal" Telefon nr. 22

WYRABIA:

DRUT żelazny i stalowy ciagniony, drut miedziowany, drut kolczasty.
GWOŹDZIE wszelk. rodzaju, sprężyny meblowe, nity żelazne i miedziane.
ŚRUBY i wkrętki do mebli, podkładki wkrętki do drzewa żel. i mosiężne, wkrętki kute, śruby jasne do metali.
ŁOPATY i szpadle wszelkich kształtów i gatunków z trzonkami lub bez.
WIDŁY stalowe.
KONSTRUKCJE ŻELAZNE, jako to: dachy, mosty, zbiorniki, pomosty, kolejki przenośne, zwrotnice kolejowe, rozjazdy i zwrotnice tramwajowe, wagoniki, kolejki napowietrzne, dźwigi i krany, szkielety wież kościelnych, taczki żelazne i t. d.

Przegląd Dostaw

W dziale niniejszym podajemy przetargi, licytacje i konkursy rozpisane przez urzędy państwowe, komunalne i większe firmy. Każde słowo w „Przeglądzie Dostaw" obliczamy 10 groszy a tłuste słowo tytułowe po 50 groszy. Przy powtórzeniach 2× dajemy 10% rabatu, przy 3× 20% rabatu

Sprzedaż drzewa użytkowego

W dniu 16. bm. o godz. 8.30 w lokalu p. Bylińskiego w Morasku pod Poznaniem sprzedanych będzie około 110 m³ drzewa dębowego, porządkowego, kilkaset dyszli, parę tysięcy słupków do ogrodzenia itd.

Sprzedaż odpadków metali w Katowicach.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Katowicach sprzeda odpadki metali półszlachetnych, w następujących ilościach i gatunkach: 1) Nr. Mian. XVI/6 cynk złom: stara blacha cynkowa i zużyte bieguny cynkowe 4200 kg; — 2) Nr. Mian. XVI/38 ołów złom: stare plomby z drutem żelaznym i stary ołów z akumulatorów 9000 kg; — 3) Nr. Mian. XVI/49 szumowiny giserskie z białego metalu 14.000 kg; — 4) Nr. Mian. XVI/54 wióry miedziane czyste 11.000 kg; — 5) Nr. Mian. XVI/55 wióry mosiężne czyste 2200 kg; — 6) Nr. Mian. XVI/56 wióry bronzowe zanieczyszczone metalem białym 5000 kg; — Nr. Mian. XVI/58 wióry białego metalu wagon (IX/4) 5000 kg; — Nr. Mian. XVI/58 wióry ze stopu białego do dławnic (IX/5) 2.300 kg; — Nr. Mian. XVI/68 pył cynkowy 70 kg; — Nr. Mian. XVI/69 pył miedzi 50 kg. Złom znajduje się w Magazynie Zasobów I. w Katowicach. Oferty z podaniem ceny za 100 kg loco Magazyn Zasobów I. w Katowicach wraz z dowodem złożenia wadjum w wysokości 3% oferowanej kwoty w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Zgłoszenia na zakup odpadków metali półszlachetnych" winny być nadesłane do Kancelarji D. K. P. w Katowicach do 21 grudnia r. b. godz. 11.

Przetarg na dostawę podrozjezdnic dębowych.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Gdańsku ogłasza przetarg na dostawę w r. 1927 około 25.000 podrozjezdnic dębowych. Termin składania ofert upływa z dniem 22 grudnia rb. o godz. 12. — Bliższych szczegółów udziela Dział Zakupów Wydziału Zasobów D. K. P. Gdańsk po nadesłaniu 2 zł. w gotówce lub znaczkach poczt.

Przetarg na dostawę 10 000 m. b. kutych rur wodociągowych.

Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku w Katowicach ogłaszają publiczny przetarg na dostawę 10.000 metrów bieżących kutych rur wodociągowych o średnicy wewnętrznej 750 mm, długości 5 i 6 m. — Cenę podać należy za 100 kg rury wraz z jutowaniem, asfaltowaniem względnie powleczeniem powłoką, uzyskaną przez natlenienie powierzchni i asfaltowanie na gorąco. Ceny oferowane rozumieją się loco wytwórnia i są niezmienne i niezależne od konjunktur. Termin dostawy wynosi sześć miesięcy od daty umowy. Na zabezpieczenie dostawy wymagana jest kaucja w wysokości 8% sumy umówionej. Odbiór towaru następować będzie w zakładach firmy. Jest możliwe przyznawanie zaliczki za stosownem zabezpieczeniem do wysokości 35% wartości zamówienia. Ostemplowane oferty należy wnieść w kopertach opieczętowanych z napisem: „Oferta do przetargu na dostawę rur w **dniu 16 grudnia 1926 r.** odbyć się mającego" do Zarządu „Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku" w Katowicach, Kolonja Osada, najdalej do **dnia 16 grudnia 1926 r.** do godz. 12-tej w południe. Oferty po tym terminie zgłoszone nie będą przyjęte. Do oferty należy dołączyć poświadczenie Kasy Skarbowej na złożone w depozycie do dyspozycji Zarządu wadjum w wysokość conajmniej 3% sumy oferowanej w gotówce, papierach wartościowych względnie w walorach ustalonych rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu.

Przetarg na materjały dla kolei wąskotorowej.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Warszawie ogłasza przetarg na materjał i przedmioty inwentarjalne Wydziału Kolei Wąskotorowych, znajdujące się na kolei konnej Golub-Rypin. Termin składania ofert wyznacza się do dnia 20 grudnia 1926 roku. Bliższych informacyj zasięgnąć można w Wydziale Kolei Wąskotorowych D. K. P. w Warszawie, Aleje Jerozolimskie Nr. 48, pokój nr. 5, w godzinach urzędowych oraz w Zarządzie Kolei Wąskotorowych.

Sprzedaż drzewa z lasów Berezna.

Państwowy Bank Rolny w Warszawie podaje do wiadomości, że w dniu 14. bm. odbędzie się przetarg pisemny i ustny na sprzedaż około 320.000 m³ drewna z lasów Berezna. Wszelkich informacyj udziela Dział Agrarny Państwowego Banku Rolnego w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej 6.

Sprzedaż drzewa użytkowego dębowego.

Dnia 14 grudnia r. b. o godz. 14 w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu przy ul. Lubelskiej 53 odbędzie się licytacja na sprzedaż z Nadleśnictwa Kielce 288.14 m³ drzewa użytkowego dębowego. Informacyj udziela D. L. P. w Radomiu oraz Nadleśnictwo Kielce.

Przetarg na rozbiórkę nawierzchni kolei wąskotorowych.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Radomiu donosi, że w dniu 5-ym stycznia 1927 r. o godz. 12 w Wydziale Kolei Wąskotorowych w Radomiu, Rynek nr. 12, odbędzie się przetarg na składanie pisemnych ofert na rozbiórkę nawierzchni, budynków kolejki wąskotorowej Widzibór—Żółkin, długości około 33 klm. znajdującej się przy stacji Widzibór. Oferty doręczyć należy do 4 stycznia 1927 r. pod adresem Dyrekcji Kolejowej w Radomiu, ul. Pilsudskiego 8, z dołączeniem dowodu na złożone w Kasie Głównej Kolejowej w Radomiu wadjum w wysokości 2000 zł. Kopertę zaopatrzyć należy w napis: „Oferta do konkurencji na dzień 5 stycznia 1927 r. na rozbiórkę nawierzchni". Dalszych informacyj udziela Wydział Kolei Wąskotorowych Dyrekcji Kolei Państwowych w Radomiu, Rynek nr. 12.

Przetarg na roboty instalacyjne w Krakowie.

Komitet Budowy domu czynszowego Zakł. Pens. dla funkcjonarjuszy w Krakowie odda w drodze publicznego przetargu roboty instalacyjne: a) kanalizacji, wodociągu i gazu, b) światła elektrycznego i dzwonków dla budującego się domu czynszowego u zbiegu ul. Mazowieckiej i Al. Słowackiego w Krakowie. Warunki ogólne i szczegółowe oraz przedmiar powyższych robót są do nabycia w cenie 5 zł. (pięć zł.) w kancel. budowlanej. Kierow. technicz. na miejscu budowy w czasie od 7-go do 18-go grudnia rb. w godzinach roboczych. — Tam też wyłożone są plany wykonawcze do wglądu. Oferty doręczyć należy do dnia 20 grudnia rb. tamże do godz. 10 rano najpóźniej. Do oferty winien być dołączony dowód na złożone wadjum w wysokości 7000 zł dla robót ad a) oraz 1000 zł. dla robót ad b).

Sprzedaż urządzenia fabryki maszyn.

W dniu 30 grudnia o godz. 12 w południe odbędzie się przetarg urządzenia upadłej firmy Częstochowska Fabryka Wyrobów Stalowych Ostrych Sp. z o. o. w Częstochowie przy ul. Staszyca 4. Sprzedany będzie całkowity komplet wszelkich maszyn i pomocniczych instrumentów wraz z motorami elektrycznemi i agregatami o sile do 30 H. P. w zupełnie dobrym stanie do natychmiastowego uruchomienia. Oferty na całość urządzenia fabryki oszacowanej na zł. 145.000 lub na poszczególne działy należy składać w zapieczętowanych kopertach na imię **Sędziego Komisarza** wymienionej masy upadłości Jerzego Brusendorffa, zamieszkałego w Warszawie, ul. Nowogrodzka 4 do dnia 28 grudnia 1926 r., z dołączeniem dowodu złożenia wadjum w wysokości 2 proc. zaoferowanej sumy, nie mniej jednak niż 500 zł., na rachunek czekowy f. „Częstochowska Fabryka Wyrobów Stalowych Ostrych sp. z o. o." w P. K. O. w Warszawie, Nr. 9829. Spis inwentarza fabryki można przejrzeć: 1) w Warszawie u Syndyka Ostat. adw. Władysława Dziewałtowskiego-Gintowta (ul. Marszałkowska 42); 2) w Częstochowie u Syndyka Ostat., adw. Szymona Pohorille (ul. Kościuszki 3-a).

Konkurs na lokomotywy cieplne (Wärmelokomotive) dla Z. S. R. R.

Przedstawicielstwo Pełnomocne Związku Socjalistycznych Republik Rad w Polsce komunikuje, co następuje: Rada pracy i obrony państwa w uzupełnieniu uchwały swej z dnia 24 lutego 1926 r., o warunkach konkursu na lokomotywy cieplne i projekty lokomotyw (Zbiór Ustaw Z. S. S. R. 1926 r., Nr. 15. Rozdz. 109), postanawia: 1. Ostateczny termin konkursu, dotyczącego projektów na lokomotywy cieplne, przesunięty zostaje do dnia 1 maja 1927 roku. 2. Jako dzień przyjęcia zgłoszenia uznany będzie dzień przyjęcia projektu w Biurze Technicznem komisji lokomotyw cieplnych Ludowego Komisarjatu Komunikacji Z. S. S. R. Szczegółowe przepisy techniczne konkursu opublikowane są w „Zeitschrift des Vereins deutscher Ingenieure, Nr. 25, z dnia 19 czerwca 1926 r. Poza tem przepisy techniczne konkursu opublikowane zostały w urzędowym organie Ludowego Komisarjatu Komunikacji „Westnik Putej Soobszczenja" Nr. 28, z dnia 14 kwietnia 1926 roku i mogą być otrzymane w Biurze Technicznem komisji lokomotyw cieplnych, Moskwa, Gorochowskaja ul. Nr. 3, m. 57.

[1039]

Dzierżawy, zastępstwa, personał, sprzedaże itd.

MAGISTRAT MIASTA CHOJNIC
poszukuje do Wydziału Budowlanego
TECHNIKA
z ukończoną szkołą budownictwa naziemnego.

Zgłoszenia wraz z podaniem odpisów świadectw oraz poświadczeniem obywatelstwa polskiego i nieskazitelnej przeszłości wnosić należy do dnia 10 grudnia 1926 r.

Do posady przywiązane jest uposażenie XI—X grupy.

Odpisy wymaganych dokumentów muszą być uwierzytelnione.

Wnioski nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi.

Sprawa posady miejskiego budowniczego nie jest jeszcze rozstrzygnięta.

Burmistrz w/.
(Podpis nieczytelny). 921

Oddamy nader korzystnie:

Motor stac. fabr. „Deutz" leżący 10 PH najnow. konstr. na benzol lub naftalinę. **Lokomobilę** przewoźną fabr. „Güttler & Co." 8 atm r. 1914 — 10 qum. p. w. ogrzew., system wyciąg. **Lokomobilę** przew. fabr. „R. Wolf" 7 atm. rok 1899 – 11,4 qum. pł. ogrzew, system wyciąg. – **Lokomobilę** przew fabr. „Badenia" 6 atm. rok 1900 — 12,5 qum. pow. ogrzew. system wyciąg. — **Lokomobilę** stałą fabr „Güttler & Co." 8 atm. rok 1904 — 6,08 qum. pow. ogrzew. wł. żel. komina. Objekty powyższe oddajemy z gwarancją przeprowadzonego w zakładach naszych remontu.

S. Samulski i Spł.
Fabryka Maszyn, Odlewnia i Kotlarnia
Pleszew, Wielkop. 3123

SAMOCHÓD CIĘŻAROWY
marki Daimler, o sile 35 PS, nośności 5 ton, do sprzedania. Również wóz przyczepny nośności 3 tony. Wiadomość: **Chełmża** (Pomorze); skrzynka pocztowa nr. 35. 911

Maszyna parowa

dla 8—10 atm. 250 mm. ⊘ cylindr. 450 mm skok. 130 obr/min. około 35 k m., normalna z suwakiem tłokowym **na sprzedaż.**
T. NOWAK, Fabryka Maszyn, Bydgoszcz, ul. Gamma 6.
3396

RADJOAPARAT CZTEROLAMPOWY
najnowszy typ, z całem urządzeniem lub bez, tanio sprzedam. Warszawa, Krucza 18; „Gwiazda". 912

Dynamomaszyny i motory

1 generator, trójfaz. 100 kwa. 220 woltów, 750 obrotów ew. z maszyną parową
1 generator, trójfaz. 60 kwa. 500 wolt. 750 obrotów
1 dynamo, pr. stałego, 120 kw. 500/440 woltów, 1100 obr. (motor 150 km)
2 „ pr. stałego 100 kw. 2 x 115/150 w. 900 obr. (motor 130 km.)
2 „ 55 kw. 470 w. 600 obr. (motor 65 km)
2 „ 25 kw. 230 w. 800 obr. (motor 30 km)
sprzeda okazyjnie i na bardzo dogodnych warunkach. Na składzie motory i dynamomaszyny 110, 220, 300, 440 i 500 woltów, prądu stałego i trójfaz. od 1—100 km.

Inżynier Józef Binder
Kraków, Gertrudy 23 Telefon 1097.
3311

Bez konkurencji.
Młyn motorowy, automatyczny
w mniejszem mieście Wielkopolski, składający się z 3 par walcy, 2 par francuskich kamieni. Zbiornik na zboże na 2000 ctr. Przemiał 150 ctr. mąki na dobę i kilkadziesiąt ctr. śrutu, do sprzedania z powodu choroby. Mieszkanie 5-cio pokojowe z kuchnią przy młynie. Stacja kolejowa w miejscu. Cena 6 tys. dolarów płatne w złotych.
Oferty do admin. „Rynku Metal. i Masz." pod nr. **3386**

SAMOCHÓD FORD
mało używany sprzeda korzystnie **W. Mańkowski, Gostyń.** (913

LOKOMOBILA ZA 4 000 ZŁ.
i młockarnia za 1 000 złotych. Stan pierwszorzędny. **Dobra** Nowe Kłębowo, poczta i dworzec Luzino (Pomorze). 914

SZAFA ŻELAZNA
(Trezor) wagi 1 230 kg, fabr. niemieckiej, prawie nowa, korzystnie do sprzedania. Toruń (Pomorze); Skrytka poczt 3. 915

DYNAMO

27 kw. ca. 1000 obrotów, z dwoma kolektorami, 1 raz 220 wolt lub 2 razy 110 wolt, **do sprzedania.**
Zgłoszenie do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr. 3463.

APARATY DO WULKANIZACJI
opon i dętek samochodowych, urządzenie nowoczesne, sprzedam; kocioł do pary, kilkanaście muld, aparat do dętek. Oferty: **„Kocioł", „Kurjer Warszawski", Marszałkowska 108.** 916

BARAK BLASZANY
(falista blacha) rozmiaru 8×15, dobrze utrzymany, specjalnie budowany na magazyn, wjazd szeroki z dwóch stron, dający się łatwo rozebrać, korzystnie do sprzedania. Do obejrzenia na stacji w Chojnicach. — Bliższych informacyj udzieli **Dom Ekspedycyjno - Handlowy Rudolf Schimmelfennig, wł. Paweł Witkowski, Grudziądz.** 917

MOTOR 2-KONNY
na sprzedaż, używany. **Górnikiewicz, Warszawa, Sowia 3.** (918

SAMOCHÓD BENZ
100 PS, po głównym remoncie, światło, starter, okazyjnie na sprzedaż. **Wróblewski — Bydgoszcz, Em. Warmińskiego 10.** (919

Samochód

„Dux" 6-osobowy, prawie nowy, 4-cylindrowy ze starterem, elektrycznem światłem i sygnałami, Boscha 17/50 konny, cały wyściełany skórą, Torpedo jest tanio do sprzedania
Adres: **Stelmachowski, Krotoszyn**
ul. Zdunowska 79. 3441

Z POWODU ZMIANY PRODUKCJI
jest do sprzedania: **instalacja młyńska,** składająca się z dwóch podstawów walcowych z walcami Luthra 300×600, plasichtra Luthra **szmerglówki, kamienia francuskiego** oraz **wszelkich przyborów.** Zwracać się do **Admin. Dóbr Kamień, poczta Kalisz; skrz. nr. 52.** 920

FREZARKĘ Z FREZAMI
i aparatami, piłę tarczową, transmisję, szajby i pasy, sprzedam. **Introligatornia — Poznań, Śniadeckich 41.** 922

MOTOR BENZYNOWY
2-cylindrowy i **łódź** do tego. **Młoczko — Zbąszyń.** 923

MOTOR ELEKTRYCZNY
15-konny odda korzystnie **J. Morzewski — Chodzież.** 924

[1040]

MOTOR 2 K. NA GAZ I BENZYNĘ
sprzedam. Walenty Kuczma, Wyrób drzewny — Poznań, ul. Św. Jerzego 10, wchód z Dolnej Wildy. 925

MŁYN WODNY
na turbinie, 13 mórg pola, staw zarybiony, łąka, para walcy, para franc., perlak. Dom nowy piętrowy, budynki gospodarcze kryte dachówką, tartak na 3 piły, kraizega, własne światło elektryczne. Cena 3 tys. dolarów. Wiadomość: Częstochowa, Biuro „Renoma", Kościuszki 11. 926

Tokarnia
pociągowa 1 mtr. i heblarka skok 250 mm.
Sprzedam korzystnie Zgłoszenia do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr 3464

MOTOR ELEKTRYCZNY
A. E. G., 43 PS. na prąd zmienny i rozrusznik, mało używane, sprzeda **Załachowski — Dziębowo, pow. Chodzież.** (927

TOKARNIA DO ŻELAZA
2 mtr. dług., zupełnie jak nowa, 4 miesiące była w użyciu. Cena 3 000. Zgłosz.: **kierownik młyna, Żnin** (Wlkp.). 928

SAMOCHÓD
marki Studebaker, 6-osobowy, oświetlenie elektryczne, bardzo dobra maszyna, sprzedam lub zamienię na 4-osobowy. **Wrambel, Grodzisk** (Wlkp.). 929

DRZEWO SZCZAPOWE
2 000 metrów, 1 000 mtr. sosnowego i 1 000 olszowego, świeżo ściętego, loco wagon 80 km. od Warszawy, Informacje: **Jemieliste, poczta Goworowo, ziem. Łomżyńska.** 930

SAMOCHÓD
marka „Colibri", 4-osobowy z limuzyną, tanio na sprzedaż. **F. Semrau, Laskowo, p. Szamocin, pow. Chodzież.** 848

WARSZTAT
instalacyjno - blacharski, korzystnie do nabycia. **Dąbrowskiego nr. 78. Klichowski, Poznań.** 850

MOTOR ELEKTRYCZNY
15-konny, odda korzystnie **J. Morzewski, Chodzież.** 853.

Model młynka
do zboża z przesiewaczem. Kamienie średnicy 500 mm. Budowa pojedyńcza, odpowiednia do masowej produkcji. Wiele części rezerwowych.
Sprzedam za bardzo niską cenę z prawem dalszej produkcji. Zgłoszenia do „Rynku Metal. i Masz." pod nr. 3465.

SPRZEDAM OKAZYJNIE
250 metr. bież., nowych szyn wąskotorowych, prof. 70 mm. cena 33 grosze kg. **Karol Burzik, odlewnia żelaza, Król. Huta, św. Jacka (Górny Śląsk).** 855

Do sprzedania z powodu zmiany ruchu:

MOTOR
benzynowy, prawie nowy, 20 H. P., budowany przez firmę Langen & Wolf we Wiedniu, jak również koła pasowe i linowe, pompa itd. Motor można oglądać jeszcze w ruchu u **Karola Schauderny i Syna, Fabryka lin, Bielsko, ul. Strzelnica 6.**

12 km. SZYN KOLEJOWYCH
65 mm wysokości, w dobrym stanie przy Pińsku po cenie 25 gr. za kg natychmiast do oddania. Oferty pod **„11.588"** do **Tow. Reklamy Międzynar. jr. Rudolf Mosse — Warszawa, ul. Marszałkowska nr. 124.** 921

LOKOMOBILA LANZA
10-konna, gruntownie zremontowana gotowa do użytku. **Lokomobila Marszalla,** 4-konna, dobra do zapędu sieczkarki itp. **Młockarnia angielska 60"** Forter &. Za przystępną cenę do sprzedania loco Pomarzany i po osobistem porozumieniu się. **Majętność Pomarzany, p. Kłecko, pow. Gnieźnieński, stacja Olekszyn.** 918

MASZYNĘ DO DZIUREK
w konfekcji, korzystnie sprzeda **Koczorowska, Poznań, św. Wojciech 27, III. dom ogrodowy.** 851

KUPNA

POSZUKUJĘ DO KUPNA
za gotówkę 1 000—2 000 metr.³ bloków sosnowych, zewnętrznie bez gałęzi i sęków, o przeciętnym wymiarze poprzecznym 36 cm. i od 7—8 długości. Oferty w języku niemieckim adresować: **Georg Mauk, Berlin-Chöneberg, Hauptstr. 34 (Niemcy).**

DŹWIGARY
od 20—45 N. P., kupi natychmiast **Wielkopolska Papiernia, Bydgoszcz - Czyżkówko.** 911

REWOLWER
lub inny aparat do ściągania piwa na 4—6 butelek, kupię zaraz. Szczegółowe oferty z ceną upr. **Hurtownia piwa, Marjan Sławiński, Ujście.** 912

PRASĘ FRYKCYJNĄ
około 200 ton ciśnienia lub takąż ekscentryczną, kupię. **Kossowski, Warszawa, Wielka 6; tel. 59-20.** 913

BECZKI
żelazne i dębowe kupują i proszą o oferty: **Heinke i Majewski, Grudziądz, Droga Łąkowa 11; tel. 847.** 914

PODSTAW WALCOWYCH
używanych dobrych pojedyńczych, średnicy 300, dług. 500—800 mm, poszukuję kupna. Spieszne zgłoszenia z podaniem ostatecznej ceny: **Jan Kalemba, młyn Sępolno, poczta Miedzichowo, Nowytomyśl.** 915

Liczniki
elektryczne, używane lub niezdatne do użytku na prąd stały 220 woltów, możliwie amperogodzinne od 1-go do 5-ciu amperów **kupię.**
Zgłoszenia do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr. 3435.

UŻYWANĄ HEBLARKĘ
z fugownikiem, jak również cyrkularkę w dobrym stanie, poszukuje się celem kupna. Zgł. **Jadłodajnia Landsmana, Bydgoszcz, Poznańska 5; tel. 1678.** 922

KASĘ „NATIONAL"
dla kilku ekspedjentów, kupię. **W. Prokop, Drogerja — Wodzisław.** 920

20 WAGONÓW CYSTERN
dla transportu nafty w dobrym stanie za gotówkę poszukiwane. Oferty sub. **„Cysterny"** do **Tow. Rekl. Międz. j. r. Rudolf Mosse — Warszawa, Marszałkowska 124.** 919

HEBLARNIĘ
dobrze utrzymaną kupię natychmiast. **Emil Schwartz, fabryka mebli, Gniew n/W.** 917

SAMOCHÓD CIĘŻAROWY
1 lub 1½ tonowy, kupię. Może być podwozie. Mało używany, względnie nowy. Oferty przesyłać: **Mleczarnia Centralna, Goslawice, p. Konin.** 916

MOTOR GAZOWY
5—6 PS, w dobrym stanie, kupię zaraz. **Achtel — Bydgoszcz, Jagiellońska 18.** 923

Komplet maszyn do obróbki stolarskiej w dobrym stanie kupię 3468
A. Degórski, budowniczy — tartak — **Pniewy** (Pozn.)

CEGIELNI
poszukuję do masowej fabrykacji i nowoczesnej patent. dachówki „Trójkarpiówki", zapewniającej obfite zyski i upraszam o łaskawe oferty. **C. Walewski, Katowice, Dworcowa 9.** 852

ZEGAR „TAKSAMETR"
w dobrym stanie, kupię. Oferty proszę z podaniem ceny i marki, **Jan Maciejewski, Mawy, pow. Inowrocław.** 834